معاونت تحقیقات و فناوری
مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات
و انتشارات علمی

عنوان طرح تحقیقاتی:

طراحی، اجرا و ارزیابی اثربخشی برنامه آموزشی مدیریت استرس شغلی مبتنی بر مدل **PRECEDE-PROCEED** بر رفتارهای ایمنی کارگران کارخانه سیمان زاوه تربت حیدریه

تاریخ خاتمه طرح :۱۴۰۴/۰۲/۲۲

مجری یا محقق اصلی و همکاران با ذکر وابستگی هر فرد:

مجری اصلی: دکتر محمدحسین دلشاد (استادیار، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه) مجری: دکتر فاطمه پورحاجی (استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه) همکاران: دکتر حسین ابراهیمی پور، دکتر محسن پورصادقیان، دکتر ادریس بذرافشان، آقای محسن عطار

عنوان پیام پژوهشی (حداکثر ۲۰ کلمه):

پیام کلیدی (حداکثر ۸۰ کلمه) :

اجرای برنامه آموزشی مدیریت استرس شغلی مبتنی بر مدل **PRECEDE-PROCEED** در کارخانه سیمان، رفتارهای ایمن کارگران را به‌طور معنی‌داری بهبود بخشید. قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های ایمنی شامل برنامه‌های مدیریت استرس**(β=0. 47)** ، تعهد مدیریت به ایمنی **(β=0. 46)** و حمایت سرپرستان **(β=0. 40)**بودند. این عوامل در مجموع ۳۳. ۶٪ از تغییرات رفتار ایمنی را تبیین کردند.

متن پیام پژوهشی (حداکثر ۲۴۰ کلمه):

استرس شغلی، عامل کلیدی در رفتارهای ناایمن و حوادث صنایع پرخطر مانند سیمان است. محققان دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه با اجرای یک طرح ترکیبی (کیفی-کمّی) ، برنامه آموزشی مدیریت استرس را بر اساس مدل **PRECEDE-PROCEED** طراحی و پیاده‌سازی کردند. این مطالعه با تمرکز بر عوامل زمینه‌ساز، تسهیل‌کننده و تقویت‌کننده، نشان داد که ارتقای توانایی کارگران در مدیریت استرس و افزایش حمایت سازمانی (تعهد مدیران و حمایت سرپرستان)، بیشترین تأثیر را در ترغیب کارگران به رفتارهای ایمن دارد. این برنامه موفق، نه تنها سطح استرس شغلی را کاهش داد، بلکه الگویی قابل تعمیم و مقیاس‌پذیر برای پیشگیری از حوادث در سایر محیط‌های صنعتی پرریسک ارائه می‌کند.

تأثیرات و کاربردها:

سطح فردی: بهبود سلامت روانی کارگران و افزایش مهارت‌های مقابله با استرس • سطح سازمانی: ارائه یک الگوی ساختاریافته و مبتنی بر شواهد برای ادغام مدیریت استرس به‌عنوان جزء اصلی استراتژی‌های ایمنی و پیشگیری از حوادث • سطح سیاست‌گذاری: قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌ها به سایر صنایع پرخطر (نظیر نفت و گاز) برای تدوین استانداردهای جدید ایمنی شغلی که شامل الزامات مدیریت استرس روانی نیز باشد.

محدودیت های شواهد چه بودند؟

طرح از نوع نیمه‌تجربی با طرح پیش‌آزمون–پس‌آزمون و گروه کنترل بوده است که در محیط واقعی کار انجام شده. محدودیت عمده‌ای در مستندات ارائه شده ذکر نشده است، اما به دلیل نوع مطالعه (نیمه‌تجربی)، کنترل کامل متغیرهای محیطی دشوار است. همچنین، نتایج پس‌آزمون در کوتاه‌مدت و میان‌مدت (نه بلندمدت) ارزیابی شده‌اند.

مخاطبان طرح پژوهشی:

مدیران ارشد صنایع سنگین و پرخطر (مانند سیمان، نفت، گاز و پتروشیمی)، متخصصان بهداشت حرفه‌ای و ایمنی (HSE)، کارشناسان سلامت شغلی، سیاست‌گذاران وزارتخانه‌های کار و بهداشت، و کارگران

آیا این خبر می تواند از نظر سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، ارزش های دینی و قوانین سازمان غذا و دارو، تبعاتی داشته باشد؟

خیر. این تحقیق در حوزه سلامت و ایمنی شغلی است و تبعات مثبتی در بهداشت عمومی و فرهنگ ایمنی دارد و با قوانین و ارزش‌های ذکر شده تضادی ندارد.

در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله درج شود:

ایمیل ارتباطی و تلفن مجری اصلی طرح:

+98 (51) 52226013:Tel

ایمیل **: Delshadmh1@thums. ac. ir**

منابع و مراجع : ٤ مرجع اصلی استفاده شده در طرح تحقیقاتی مورد نظر را ذکر نمایید

1. Green LW, Kreuter MW. Health Program Planning: An Educational and Ecological Approach. 4th ed. New York: McGraw-Hill; 2005.
2. Pourhaji F, Delshad M H, Ahmadi SM, Momeni M. Effects of educational program based on Precede-Proceed model in promoting low back pain behaviors. Heliyon. 2020;6(10):e05236.
3. Jayapraksh S, Banu DPV. A Study On Work Stress Among Cement Manufacturing Workers. Educational Administration: Theory and Practice. 2024;30(1):15-28.

4. Richardson KM, Rothstein HR. Effects of occupational stress management intervention programs: A meta-analysis. J Occup Health Psychol. 2008;13(1):69–93. doi:10. 10